

Prowadzisz lub będziesz prowadzić działalność gospodarczą?

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Ta ulotka jest dla Ciebie, jeśli:

prowadzisz działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych albo planujesz prowadzić taką działalność.

Jakimi ubezpieczeniami jesteś objęty

- obowiązkowo ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowymi, wypadkowym i zdrowotnym,
- dobrowolnie (na swój wniosek) ubezpieczeniem chorobowym.

WAŻNE!

Jeśli jednocześnie wykonujesz pracę na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy lub masz w umowie o pracę zagwarantowane co najmniej minimalne wynagrodzenie, nie musisz opłacać składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe jako przedsiębiorca.

W jakim okresie jesteś objęty obowiązkowymi ubezpieczeniami

Jesteś objęty obowiązkowymi ubezpieczeniami od dnia, w którym zaczniesz wykonywać działalność, do dnia, gdy przestaniesz ją wykonywać. Jeśli zawieszysz działalność, czas zawieszenia nie jest okresem ubezpieczenia – nie płacisz składek, ale też nie przysługują Ci świadczenia.

Kto finansuje Twoje składki

Jeśli prowadzisz działalność gospodarczą, to **Ty sam finansujesz swoje składki** na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

Co powinieneś zrobić jako płatnik składek

Jako płatnik składek na swoje ubezpieczenia powinieneś:

- zgłosić siebie jako płatnika składek za pomocą wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej na formularzu CEIDG-1; możesz to zrobić: elektronicznie albo

osobiście (w urzędzie dzielnicy, gminy, miasta), możesz też wystać wniosek pocztą; na podstawie danych przekazanych z CEIDG sporządzimy za Ciebie dokumenty zgłoszeniowe,

- zgłosić siebie jako ubezpieczonego do ubezpieczeń społecznych i do ubezpieczenia zdrowotnego (na formularzu ZUS ZUA) lub tylko do ubezpieczenia zdrowotnego (na formularzu ZUS ZZA) w ciągu 7 dni od dnia, w którym zacząłeś wykonywać działalność,
- zgłosić członka rodziny do ubezpieczenia zdrowotnego lub wyrejestrować go z tego ubezpieczenia (na formularzu ZUS ZCNA) w ciągu 7 dni od dnia, w którym zaistniały okoliczności powodujące konieczność zgłoszenia lub wyrejestrowania,
- wyrejestrować się z ubezpieczeń (na formularzu ZUS ZWUA) w ciągu 7 dni od dnia, w którym zakończysz prowadzić działalność,
- rozliczać i opłacać należne składki.

WAŻNE!

Jeśli jesteś płatnikiem składek, możesz zgłosić siebie oraz członków swojej rodziny, a także zatrudnione osoby do odpowiednich ubezpieczeń w ZUS już podczas składania wniosku o wpis w CEIDG.

Jeśli prowadzisz działalność samodzielnie, należne składki wykazujesz w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA. Deklarację składasz do 10 dnia danego miesiąca za miesiąc poprzedni. Do 10 dnia danego miesiąca musisz też wpłacić składki na swój indywidualny numer rachunku składkowego (NRS) za miesiąc poprzedni. NRS powinieneś dostać pocztą, możesz go też sprawdzić na stronie eskladka.pl.

WAŻNE!

Nie musisz składać deklaracji rozliczeniowej, jeśli w ostatnio złożonej deklaracji wykazałeś składki od minimalnych kwot, jakie Cię obowiązują, i nie chcesz tego zmieniać. Jeśli zmieniły się tylko kwoty minimalne, ponieważ zaktualizowano np. przeciętne prognozowane wynagrodzenie, to również nie musisz składać deklaracji.

Od jakiej kwoty (podstawy wymiaru) obliczasz składki na ubezpieczenia społeczne

Preferencyjne składki dla nowych przedsiębiorców

Przez 24 miesiące kalendarzowe od dnia, w którym rozpoczęłeś wykonywanie działalności gospodarczej, składki na ubezpieczenia społeczne opłacasz od zadeklarowanej kwoty, która nie może być niższa niż 30% minimalnego wynagrodzenia, jeśli:

- prowadzisz działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych,
- nie prowadzisz ani przez ostatnie 60 miesięcy kalendarzowych nie prowadziłeś pozarolniczej działalności,
- w ramach prowadzonej działalności nie świadczysz usług na rzecz byłego pracodawcy, dla którego przed rozpoczęciem działalności gospodarczej w bieżącym lub poprzednim roku kalendarzowym wykonywałeś w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności, które wchodziły w zakres wykonywanej aktualnie działalności gospodarczej.

W 2019 r. minimalne wynagrodzenie wynosi 2250 zł. Najniższa kwota, od której obliczasz składki, to **675 zł**.

Składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe od tej kwoty wynoszą:

- wraz z dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym (jeśli składka wypadkowa wynosi 1,67% podstawy wymiaru) – **213,57 zł**,
- bez ubezpieczenia chorobowego (jeśli składka wypadkowa wynosi 1,67% podstawy wymiaru) – **197,03 zł**.

Mały ZUS (obniżona podstawa składek na ubezpieczenia społeczne przy niskich przychodach)

Przez maksymalnie 36 miesięcy w ciągu ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych prowadzenia działalności gospodarczej możesz opłacać składki na ubezpieczenia społeczne od podstawy wymiaru, której wysokość zależy od Twoich przychodów, jeśli:

- prowadzisz działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) lub innych przepisów szczególnych,
- prowadziłeś działalność gospodarczą w poprzednim roku kalendarzowym i Twój przychód z tytułu działalności

gospodarczej, jeśli prowadziłeś ją przez cały rok, nie przekroczył 30-krotności kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w grudniu poprzedniego roku (np. w 2018 r. kwoty 63 000 zł = 30 × 2100 zł); a jeśli prowadziłeś ją tylko przez część roku, to ten limit jest niższy – ustal go w ten sposób: podziel 30-krotność minimalnego wynagrodzenia (63 000 zł) przez liczbę dni kalendarzowych w poprzednim roku (365 w 2018 r.) i pomnóż wynik przez liczbę dni kalendarzowych, w których prowadziłeś działalność gospodarczą w poprzednim roku kalendarzowym (w 2018 r.),

- w poprzednim roku prowadziłeś działalność gospodarczą przez co najmniej 60 dni,
- nie rozliczałeś się w poprzednim roku w formie karty podatkowej i nie korzystałeś ze zwolnienia sprzedaży od podatku VAT,
- nie podlegałeś w poprzednim roku ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu także z tytułu innej pozarolniczej działalności (np. jako wspólnik spółki jawnej),
- nie spełniasz warunków do optacania preferencyjnych składek, tj. składek od zadeklarowanej kwoty nie niższej od 30% minimalnego wynagrodzenia,
- w ramach prowadzonej działalności nie świadczysz usług na rzecz byłego pracodawcy, dla którego przed rozpoczęciem działalności gospodarczej w bieżącym lub poprzednim roku kalendarzowym wykonywałeś w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności, które wchodzą w zakres wykonywanej aktualnie działalności gospodarczej.

Najniższą podstawę wymiaru składek w ramach małego ZUS ustalisz w 3 krokach:

1. Najpierw ustal przeciętny miesięczny przychód z działalności gospodarczej w poprzednim roku kalendarzowym według wzoru:

$$\frac{\text{roczny przychód z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w poprzednim roku kalendarzowym}}{\text{liczba dni kalendarzowych prowadzenia pozarolniczej działalności}} \times 30 \text{ dni}$$

Otrzymany wynik zaokrąglij do pełnych groszy w górę, jeśli końcówka jest równa lub wyższa niż 0,5 gr lub w dół, jeśli jest niższa.

2. Pomnóż przeciętny miesięczny przychód z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w poprzednim roku kalendarzowym, przez współczynnik, który Prezes ZUS ogłosi w Monitorze Polskim. W 2019 r. współczynnik wynosi 0,5083. Otrzymany wynik zaokrąglij do pełnych groszy w górę, jeśli końcówka jest równa lub wyższa niż 0,5 gr lub w dół, jeśli jest niższa.
3. Porównaj otrzymany wynik do kwoty 30% minimalnego wynagrodzenia i 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Najniższa podstawa wymiaru składek nie może być bowiem niższa niż 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę w danym roku i nie może przekraczać kwoty 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego ustalonej na dany rok. Jeśli ustalona najniższa podstawa wymiaru składek jest niższa od 30% minimalnego wynagrodzenia, obowiązującą Cię najniższą podstawą wymiaru składek jest kwota równa 30% minimalnego wynagrodzenia. Jeśli jest wyższa niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia, to nie możesz skorzystać z małego ZUS.

WAŻNE!

Mały ZUS możesz opłacać, jeśli korzystałeś wcześniej z ulgi na start i preferencyjnych składek. Ten czas liczy się jako prowadzenie działalności gospodarczej.

Podstawa wymiaru składek dla osób, które nie korzystają z ulg

Opłacasz składki na ubezpieczenia społeczne od zadeklarowanej kwoty, która nie może być niższa niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, jeśli prowadzisz działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

W 2019 r. prognozowane przeciętne wynagrodzenie wynosi 4765 zł. Zadeklarowana kwota musi więc wynosić co najmniej **2859 zł**.

Składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe od tej kwoty wynoszą:

- wraz z dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym (jeśli ubezpieczenie wypadkowe wynosi 1,67% podstawy wymiaru) – **904,60 zł**,
- bez ubezpieczenia chorobowego (jeśli ubezpieczenie wypadkowe wynosi 1,67% podstawy wymiaru) – **856,85 zł**.

Masz wybór: możesz opłacać wyższe składki i dzięki temu otrzymasz wyższe świadczenie.

Jeśli ubezpieczeniami społecznymi zostałeś objęty w trakcie miesiąca lub ubezpieczenia te ustały w trakcie miesiąca albo gdy przez część miesiąca byłeś niezdolny do pracy i spełniasz warunki do przyznania zasiłku chorobowego, możesz zmniejszyć proporcjonalnie najniższą kwotę, od której liczysz swoje składki.

Jeśli w 2019 r. Twój przychód przekroczy kwotę 142 950 zł, po jego przekroczeniu powinieneś przestać płacić składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Wciąż musisz jednak płacić składkę na ubezpieczenie wypadkowe, a jeśli przystąpisz do ubezpieczenia chorobowego – także na to ubezpieczenie.

Jeśli płacisz składkę na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, w 2019 r. nie możesz zadeklarować wyższej podstawy niż 11 912,50 zł miesięcznie.

Jak obliczyć wysokość składek na ubezpieczenia społeczne

Wysokość składek wynosi:

- składka na ubezpieczenie emerytalne – 19,52% kwoty, od której obliczasz składkę,
- składka na ubezpieczenia rentowe – 8% tej kwoty,
- składka na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe – 2,45% tej kwoty,

- składka na ubezpieczenie wypadkowe – jest zróżnicowana, przy czym jeśli zgłaszasz do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 osób to składka wynosi 1,67% kwoty, od której ją obliczasz; zasady jej ustalania znajdziesz w poradniku *Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe* na www.zus.pl.

Jak obliczyć wysokość składek na ubezpieczenie zdrowotne

Składkę na ubezpieczenie zdrowotne wyliczaj od zadeklarowanej kwoty, która nie może być niższa niż 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w IV kwartale 2018 r. w sektorze przedsiębiorstw, łącznie z wypłatami z zysku. Składka wynosi 9% podstawy wymiaru składki.

Nawet jeśli działalność wykonywałeś tylko przez jeden dzień w miesiącu albo nie wykonywałeś jej, ponieważ chorowałeś, to składkę na ubezpieczenie zdrowotne naliczasz i opłacasz w pełnej wysokości.

Kiedy opłacasz składki na Fundusz Pracy i Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych

Składki na FP i SFWON opłacasz, gdy:

- jesteś objęty obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi,
- opłacasz składki na te ubezpieczenia od kwoty, która w przeliczeniu na okres miesiąca wynosi co najmniej tyle, ile minimalne wynagrodzenie (w 2019 r. 2250 zł),
- masz mniej niż 55 lat (kobieta) lub 60 lat (mężczyzna).

Jak obliczyć składki na Fundusz Pracy i Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych

Składki na FP i SFWON ustalasz od tej samej kwoty, od jakiej obliczasz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe bez stosowania rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek. Składki na FP i SFWON obliczasz w wysokości sumy stóp

procentowych tych składek (czyli 2,45%, z czego 2,30% to stopa na FP, a 0,15% to stopa na SFWON) i wykazujesz je w łącznej kwocie w jednym polu deklaracji rozliczeniowej.

Co dają Ci ubezpieczenia społeczne

Dzięki ubezpieczeniom społecznym możesz otrzymać jednorazowe, okresowe lub stałe świadczenia w razie choroby, urodzenia dziecka i rodzicielstwa, wypadku przy pracy lub niezdolności do pracy.

Z ubezpieczeń **emerytalnego** i **rentowych** Tobie lub Twoim bliskim przysługują następujące świadczenia:

- **emerytura** – gdy osiągniesz wiek emerytalny (60 lat dla kobiet, 65 lat dla mężczyzn),
- **renta z tytułu niezdolności do pracy** – gdy lekarz orzecznik ZUS stwierdzi u Ciebie długotrwałą niezdolność do pracy, o ile masz wymagany staż ubezpieczenia,
- **renta szkoleniowa** – gdy lekarz orzecznik ZUS stwierdzi u Ciebie długotrwałą niezdolność do pracy, ale po szkoleniu możesz uzyskać takie kwalifikacje, które przy Twoim stanie zdrowia pozwolą Ci wykonywać pracę,
- **renta rodzinna** – przysługuje uprawnionym członkom Twojej rodziny po Twojej śmierci,
- **zasiłek pogrzebowy** – przysługuje Twoim bliskim po Twojej śmierci lub Tobie po śmierci członka Twojej rodziny; w określonych ustawowo przypadkach zasiłek ten przysługuje także osobie niespokrewnionej lub instytucji, jeśli pokryły koszty pogrzebu.

WAŻNE!

Gdy będziesz otrzymywać emeryturę lub rentę i dostaniesz orzeczenie o niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji albo ukończysz 75 lat, będzie przysługiwać Ci dodatek pielęgnacyjny.

Do renty rodzinnej może przysługiwać dodatek dla sierot zupełnych.

Z **ubezpieczenia chorobowego** przysługują Ci następujące świadczenia:

- **zasiłek chorobowy** – gdy masz zwolnienie lekarskie w związku z niezdolnością do pracy z powodu choroby; zasiłek przysługuje przez maksymalnie 182 dni albo – w przypadkach wymienionych w ustawie – przez 270 dni,

- **świadczenie rehabilitacyjne** – gdy wykorzystasz cały okres zasiłku chorobowego, ale nadal nie masz zdolności do pracy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza mogą umożliwić Ci odzyskanie tej zdolności; świadczenie przysługuje przez okres niezbędny do przywrócenia Ci zdolności do pracy, ale nie dłużej niż przez 12 miesięcy,
- **zasiłek macierzyński** – gdy urodziło Ci się dziecko albo przyjmiesz na wychowanie dziecko w wieku do 7 lat (lub do 10 lat, jeśli dziecko ma odroczony obowiązek szkolny),
- **zasiłek opiekuńczy** – gdy (w określonych ustawowo przypadkach) sprawujesz osobistą opiekę nad chorym dzieckiem, dzieckiem niepełnosprawnym, które nie ukończyło 18 lat, innym chorym członkiem rodziny albo zdrowym dzieckiem do lat 8,
- **zasiłek wyrównawczy** – gdy pracodawca obniżył Twoje wynagrodzenie, ponieważ poddajesz się rehabilitacji zawodowej, której celem jest adaptacja lub przyuczenie do określonej pracy.

Z **ubezpieczenia wypadkowego** przysługują Ci następujące świadczenia:

- **zasiłek chorobowy** – gdy masz zwolnienie lekarskie w związku z niezdolnością do pracy z powodu schorzenia spowodowanego przez wypadek przy pracy lub chorobę zawodową,
- **świadczenie rehabilitacyjne** – gdy wykorzystasz cały okres zasiłku chorobowego, ale nadal nie masz zdolności do pracy z powodu schorzenia spowodowanego wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza mogą umożliwić Ci odzyskanie tej zdolności; świadczenie przysługuje przez okres niezbędny do przywrócenia Ci zdolności do pracy, ale nie dłużej niż przez 12 miesięcy,
- **zasiłek wyrównawczy** – gdy pracodawca obniżył Twoje wynagrodzenie, ponieważ poddajesz się rehabilitacji zawodowej, której celem jest adaptacja lub przyuczenie do określonej pracy, a Twoje schorzenie jest wynikiem wypadku lub choroby zawodowej,
- **renta wypadkowa** – gdy lekarz orzecznik ZUS stwierdzi u Ciebie długotrwałą niezdolność do pracy wynikającą z wypadku przy pracy lub choroby zawodowej,
- **jednorazowe odszkodowanie** – za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, który jest następstwem wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowanie przysługują Ci, jeśli nie masz zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne przewyższającego 6,60 zł.

WAŻNE!

Jeśli spełnisz ustawowe warunki, będziesz otrzymywać zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne oraz zasiłek macierzyński także po ustaniu zatrudnienia.

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 300, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2019 r. poz. 645, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1373, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1205),
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 1482),
- Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (Dz.U. poz. 2192).

Ulotka ma charakter informacyjny i nie stanowi wykładni prawa.

Warszawa, maj 2019 r.

www.zus.pl

Twój przewodnik po ubezpieczeniach społecznych

ZUS | ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

ul. Szamocka 3, 5
01-748 Warszawa

- Platforma Usług Elektronicznych: www.zus.pl
- Centrum Obsługi Telefonicznej ZUS:
 - 22 560-16-00* dla tel. komórkowych i stacjonarnych
 - * koszt połączenia według umowy klienta z operatorem telekomunikacyjnym
 - Skype: [zus_centrum_obsługi_tel](https://www.skype.com/partners/zus_centrum_obsługi_tel)
 - e-mail: cot@zus.pl